

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 frt
Negyed évre 1-50 kr.

Egyes szám ára 15 krajczár.

Előfizethetni csupán a kiadóhivatalnál lehet II. Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reclamációk és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: 6t hasábon petitsor 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltnék.
Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyilttér garmond sora 20 kr.

DISZPÉLDÁNY.

A felvidéki m. közm. egyesület t. tagjai, kedves vendégeink tiszteletére.

ISTEN HOZOTT!

Fölharsan a kürt Kárpát ormain,
Bűvös szavára zeng erdő, liget;
Halljátok a dalt, mely légszárnyain
Ipoly virányos partihoz siet?

Oh halljuk a dalt, a varázs-zenét;
E szózat Árpád lelkéből fakad;
Hol gyors Garam s Vág ontja dús vizét,
Látunk közelegni hű elvtársakat.

Isten hozott ti béke-bajnokok!
Ti hódítók a vértelen mezőn!
Hol a hazának szentelt gondotok
Nagy küldetésnek úttörője lőn.

Művelődés a zászló jelszava,
Mely jobbotokban büszkén fenlobog;
Ha felvirul majd diszben a haza,
Megáldva lesznek az apostolok.

Elmult a kor, midőn a nyers anyag
Szerzett csatán hős népek életet;
Ma a világrend új uton halad,
S értelmi súly tesz nagygyá nemzetet.

Mily boldogok mi, hogy nincs ellen itt,
Kivel tusázva küzdeni kellene;
A jó ügy önként gyűjti híveit,
S a nemzetegység fenkölt-szellemé.

Közös szabadság a varázsgyűrű
Mely a magyarhoz fűz minden kebelt;
E földhöz épügy élve-halva hű,
Kit ringatója más nyelvben nevelt.

Közös szabadság mely véd tűzhelyet,
S egyenmértékkel oszt terhet, jogot;
Mely tiszletben tart elvet, hitet,
S nem születéshez köt díszet, s rangfokot;

Melynek talajját törvény és jogar
Elválhatatlan frigyben tartja fenn,
S támadna bár vészihirdető vihar
Hatalma nem győz e hős nemzeten.

Dé szent kötelmmé válik egy szabály,
Mely drága terhként rajtatok pihen,
Hogy e hazán, mely ezredévtől áll,
Nagy Árpád nyelve közkinccsá legyen;

És közműveltség foglaljon helyet
Fényes lakok s kunyhókban egyaránt,
Mely megteremti a közszellemet,
Adván kebelnek, ésnek szebb irányt.

Igy lesz meg a nagy összeforradás
A kapesot tartó láncszemek között,
És diadalt ül egy nagy óriás:
Az Államozma a szívek fölött.

Isten hozott hát lelkes magvetők!
Pihenjete most szűk fedél alatt;
Ha a magonc majd terebélyre nőtt,
Lombsátra dúsabb ernyővel fogad.

Gábor Ástván.

Isten hozta kedves vendégeinket!

Nem kerestünk hangzatos szavakat. Hiszen az öröm olyan mint a napsugár, csendes, mégis melegít és világít.

A legőszintébb és legrokonszenvesebb érzet fogja el kebleinket, örömünk nagy, hogy ne mondjuk végzetetlen. Ezen nagy örömben, a honszerélem, az egy czél felé törekvés, és a magasztosabb köteleességek teljesítésének nem köznapi érzetei a barátság édes és legazentebb érzeteivel vegyülnek egybe.

Itt vannak körünkben bajtársaink, hogy nagy munkájukhoz, melyet a haza érdekében cselekedeznek, orót merítsenek, és buzdítást a jövőre. Már jöttük hallatára is felbuzdult itt minden. A megye lelkes közönsége, a régi nemzeti intézet, a felvidéki közművelődési egyesület nógrádmegyei fiókja, a felső nógrádmegyei közművelődési egyesület, a sajtó, mindmegannyi nemzet-öröként megmozdult, hogy a felvidéki kedves atyáink által kibontott zászló alá sorakozzanak és azt még magasabbra emeljék. Önkéntelenül keletkezik keblünkben az „Isten hozott” legszívélyesebb kifejezés, és nagy misziót teljesítő bajtársaink láttára felhangzik bensőnkben a nagy költő lelkesült szöszata: „Él még nemzetem Istene!”

Ezer öve annak, hogy a magyar nemzet

HERCEG ODESCALCHY GYULA,
a felvidéki m. közm. egyesület elnöke.

a hármass halom és négy folyó közötti téren magának hazát szerzett. Védte azóta e hazát ezer csatában, küzdött érette utolsó erejéig s nincs e hazában egy talpalatnyi föld, melyet

a magyar nemzet vérével ne öntözött volna. Zászlónk számtalan csatában lengett diadalmasan, olykor olykor ronggyá is volt tépve, de zászlónk dicsősége, zászlónk becsülete sohasem vészett el. Ezer év alatt minden külellenséggel megbirkóztunk s hogy egyik sem győzött le bennünket egészen, annak tanúsága az, hogy még most is élünk; élünk pedig nem elöregedve, nem lomha tepedésben, hanem ifju erővel és nagyra törekvő vágyakkal! Joggal és teljes önérzettel felkiálthatunk a költővel:

„Ké e hon, ha nem miénk,
Ha érte mindent megtervünk?”

Külelleneinkkel leszámoltunk, ahikkel ezt nem feltűk volna, majd eljő annak is az ideje; most azonban még fontosabb feladat vár reánk, leszámolni bel ellenségeinkkel, kiket századokalatt annyira dédelgettünk, hogy immár kezdenek a nyakunkra nőni.

Nem támadó harc ez, nem erőszakos magyarosítás, hanem inkább az önvédelem harca. És harc a közös haza érdekében. Amióta Gáj az illír költő és Kollár hazai szláv költő a panslavismus örvöngő eszméjének hangot adtak, s egy soha nem létezett nagy szlávia romjai felett Máriusként keseregtek, a mióta a dakoromanismus felütötte fejét, azóta megszűnt az a jó egyetértés a magyar, a munkás tót nép és a román nép között. Ezen nemzetiségek egyes fanatikus tagjai izgatnak ellenünk, nem tudják megbecsülni a

magyar szabadságot, nem tudják megbecsülni e hazát, hol őseink velük mindig békében lakostanak. Nem csoda tehát, ha mi is figyelni kezdünk ezen izgatásokra, nem csoda, sőt természetesen, hogy az izgatók ellen minden erőnket megfeszítjük, s nyíltan megyünk a küzdelem viharába.

Nem is úgy járunk el, mint más országok, melyekben az állami hatalom indit harcot a nemzetiségek ellen, nem üldözési mánia vezérel bennünket, hanem egyszerűen azon törekvés, hogy e haza minden polgára büszkén vallja magát magyarnak, még nyelvüket sem akarjuk elvenni a nemzetiségektől, csupán azt akarjuk elérni, hogy mindenki megtanulhassa a magyar nyelvet. Az állam helyett a társadalom lépett fel, a társadalom pedig, ha erőt kifejti, hatalmasabb, vagy legalább is egyenrangú az állammal.

Nagy mulasztást kell visszafótoznunk! Azon mulasztást, hogy nemzetiségeinket ezer év alatt nem tudtuk beolvasztani, visszafótozhatja még e haldokló század.

Sikert remélünk a magyar társadalom eme küzdelméről. Ha csak félannyi kitartással dolgozunk is, mint amennyivel eddig nemzetiségeink küzdtek ellenünk, a siker elmaradhatlan! ki van bontva a zászló: diadalra van kibontva! És mert ezen zászlót azok bontották ki, akik meggyónak és meggyónak az élvárosnak jelenben szeretett vendégei, szívvel és lélekkel kívánjuk, hogy adjon az Isten erőt és kitartást hazafias munkájukhoz; vigyék magukkal haza a testvéries szeretet legszentebb zálogát, s az itteni szíves és őszinte fogadtatásból erőt merítve, győzdiessenek meg arról, hogy nehéz munkájukban továbbra még hatásabban támogatni fogjuk, s hogy mindent megtesz: **Nógrád a közügyért!**

Alkalmi szemelvények remek íróinkból.

A nagy világon e kívül,
Nincsen számokra hely,
Áldjon vagy verjen sors keze,
Itt élnek s halnak kell.

Vörösmarty.

Szenteld, oh magyar, hazádnak
Kebled szebb érzelmeit!
Romlott szív és romlott elme,
Kit hazája hő szerelme
Szép tettekre nem hevít.

Bajsa.

Négy szócakát üzenek, vésd jól kebledbe s fiadnak
Hagyd örökölni ha kihunyasz: A haza minden előtt.

Kölcsy.

Tied vagyok, tied hazám,
E szív, e lélek,
Kit szeretnék, ha tégedet
Nem szeretnélek?

Petőfy.

Félre kishitűek, félre, nem veszett el,
Élni fog nyelvében, élni művészetével,
Még soká e nemzet!

Arany.

Ellenség vagy áruló, ki
Hont tipor,
Meg ne éljen, fogyjon élte
Mint e bor.
Áldott földé szép hazánknak,
Drága hon
Meg ne szenvedd soha őket
Hátadon.

Vörösmarty.

Él még nemzetem Istene!
Buzgó könnyeimben szent öröm ömledsz!
Állsz még állsz szeretett hazám!
Nem dől még alacsony porba nemes fejed.

Bercsényi.

Ki e hon, ha nem miénk?
Ha érte mindent megtevének,
Ha tiszta kézzel áldozánk
S lettünk, mi eddig nem valánk:
Nincs hatalom:
Mely vissza nyom.
És még neked virulnod kell, oh hon,
Mert Isten, ember viraszt pártodon.

Vörösmarty.

Ébredj nagy álmaidból,
Ébredj Árpád fia!
Fölkelt a nap, hazádnak
Föl kell virulnia.

Bajsa.

El ti komoly képek! ti sötétség rajzai,
féltre!
Ujnap fény le reánk, annyi veszélyek után.
El magyar áll Buda még! a mult csak
példa legyen most,
Ségve honért bizon nézzon előrszemünk.

Kisfaludy K.

Szép vagy, óh hon, bércz völgy változ-
nak gazdag öledben,
Téridet országos négy folyam árja szegi:
Am természetből mindez lelkeken ajándék,
Nagygyá csak fiaid szent akarata tehet

Vörösmarty.

Nem mint Helvétia hótakart tetői,
Nem nyulnak oly magasra bérceid,
S tán szebbek a Provence dallalt mezői
Mint zöld kalászt hullámozó téreid,
Virág mit ér, mit ér a lomb nekem?
Hazát kíván, hazáért ver szívem.

B. Eötvös J.

Messze földre elvándorol a legény
De ha honja nincs szívében, mily szegény!
Hazám! miként vigad szívem ha látlak
Mert csak téged szeretlek és imádlak.

Hrabovszky.

Isten áld meg a magyart
Jó kedvvel bőséggel,
Nyujts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel,
Balsora, akit régen tép,
Hoz reá vig esztendő:
Megtöbbszörölte már e nép,
A multat s jövőndöt.

Vörösmarty.

Emléklül

ide igtatjuk azon megyei és szomszéd Hont-
megyei vendégeink névsorát, kik, habár mind-
nyáján nemis vettek részt az ünnepélyeken, de a
hazafiság tekintetéből, részint a főispáni bábra, ré-
szint a törvényhatóság által adott díszbédre, részint
pedig mind a kettőre előjegyeztették magokat, s az
5 frt illetve 10 frtnyi belépti díjakkal hozzájárultak
a felső Nógrádban létesítendő kisdudóv alapjára.

A bábra és ebédre jelentkeztek:

Huszár László, Beniczky Árpád, Hanzély Már-
ton, Hanzély László, Veres Ernő, Steller Antal, Hu-
szár István, Báró Andreánszky Gábor, Simonyi Dé-
nes, Illés Ödön, Szontagh Pál, Draskóczy Ede, Ber-
zevicsy Béla, Szmracsányi Emil, Nagy Iván, Bol-
váry Dénes, Szakall Ferencz, Szakall Andor, Sci-
tovszky János, Soóky László, Kék István, Szakall
Barna, Pósva Lajos, Virágh Vincze, Kovács Ferenc,
Nedeczky Géza, Plachy József, Veres János, Szakall
Antal, Hell Aquilla, Szerémy Gábor, Baintner Ar-
nold, Szilárdy Ödön, Kuhinka Gyula, Szabó Vil-
mos, Baranyai István, Ordódy Lajos, Rosenbach
Sándor, Kohn József, Majthényi Imre, Pajor István,
Sugár Mór, Kondor József, Hasenblasz Károly, Ha-
lász Gyula, Dr. Berczel Henrik, Gonda Károly, Kom-
játhy Anselm, Plachy Tamás, Hottovinszky Károly,
Alk Ferencz, Jansen Alphons, Gróf Vilczek Ede,
Szabó János, Melicher Ferencz, Bende Gyula, Br.
Buttler Ervin, Garam Jenő, Aninger László, Hor-
váth László, Dr. Bogdán Mihály, idb Farkas Fe-
rencz, Harnos Gábor, Gróf Pejacevich Arthur, Ha-
vas Gyula, Jakobovics József, Laszly István, Má-
lyusz Károly, Papp Gyula, Csonka Zsigmond, Bol-
váry Zahn István, Klamarik Danó, Keczer István,
Vagner Sándor, Altorjai László, Gellén Endre, Pong-
rácz György, Gróf Crouy Vilmos, Fekete László,
Wohl Armin, Szerémy Jenő, Simko Frigyes, Zeke
Kálmán, Okolicsányi János, Kövy Tivadar, Dr.
Plichta Soma, Reményi Károly, Horváth Danó,
Farkas Mihály, Madách Károly, Nérer László, Dr.
Kacskovics Gyula, Prónay István, Plachy Zsigmond
és Pribil Antal

Csupán a bábra jelentkezték:

Tindira József, Gróf Forgách Antalné, Hasen-
feld Benjamin, Borbély Lajos, Báró Marschall Gyula,
Dessewffy Ottó, Ifj. Luczenbacher Pál, Tersztyánszky
Andor, Zubovics István, Podhorszky Pál, özv. Bozó
Pálné, Farkas Károly, Matusek István, Szentiványi
Ferencz, Prónay Elek, Szilágyi Mór, Turner Nán-
dor, Szelke Árpád, Záhoránszky Pál, Lázár Ignác,
Dr. Heksch József, Feledy Ignác, Dr. Feledy Fe-
rencz, Domján Pál, Puryesz Ignác, Kacskovics
Iván, Pap János, Perémy Gábor, Pintér Sándor, gr.
Crouy Frigyes, Maróthy Emil, Világhy János, Negro
Adolf, Kompanik J. Dr. Gerő Mór, Szentiványi Sán-
dor, Weisz Salamon, Báró Buttler Frigyes, Báró
Buttler Henrik, Berczell Lipót, Ado Gyula, ifjabb
Farkas Ferencz, Dr. Hermann Károly, Huszár Ká-
roly özv. Kossuch Jánosné, Kossuch Gyula, Ko-
lossy Gábor, Simko Gyula, Ballus György, Szele
Viktor, Simonyi Kálmán, Stollmann Ágoston, Nagy
Mihály, Balázs Ferencz, Németh Béla, Majthényi
Ottmár, Szigyártó Sámuel, Török Gyula, Fábian
Gyula, Gáspár József, Laszkáry Pál, Gróf Crouy
Károly, Básthy Béla, Szilárdy Béla, Básthy Sán-
dor, Szabadhegyi Géza, Cserépi István, Braidvert
Alajos, Dessewffy Gyula, Luka Pál, Id. Serly An-
tal, Baumgarten Antal, Báró Piréth Béláné, Zeke
Kálmán, Okolicsányi János, Plachy Gyula, Kún
Barna, Gróf Zichy Nándor, Báró Majthényi László
Szentmiklósy Szabó Béla, Krenedics Imre, Benkő
József, Pokorny Pál, Schuler Antal, Vladár Zoltán,
Markovics Márton, Gr. Berchtold Richárd és Mik-
lós, Kacskovics Jenő, Ivánka Ödön, Feigelstock
Gyula.

Csupán a díszbédre jelentkeztek:

Huszár István, Moháry Gyula, L. Mertencz Vil-
mos, Világhy Nándor, Barkasy Géza, Kuhinka Pista
Szilárdy István, Vannay Ignác, Kacskovics La-
jos, Rachler Ferencz, Tamaskovics Gyula, Balázs
József, Simonyi Kálmán, Manóssy Alajos, Desewffy
Elek, Bene Gyula.

A fogadtatás.

Nyitra felől jövő kedves vendégeink a váci
vasúti állomástól, hol őket Balás Ferencz nógrád-
járás főszolgabíró, Nagy Mihály szolgabíró és Zu-
bovics központi kiküldött rendező szívélyes rövid
üdvözléssel fogadták, d. u. 1 óra 7 perczkor elin-
dulva rövid 4 óra alatt d. u. félhatkor B. Gyarmatra
érkeztek 13 fogaton itt a régi posta mellett fel-
állított díszkapunál megállapodván, leszállottak foga-
taikról az ezrekre menő lelkesült várakozó közönség
által szünni alig akaró éljenzéssel üdvözölve, eléjük
ment a városi rendező küldöttség a képviselő tes-
tület és az előjáróság tagjaival. A várakozó kö-
zönség, kik között ott láttuk a tűzoltó egylet tag-
jait vezetve ifj. Sulcz Lajos alparancsnok által, az
ipartestület elnökével Kommerell Gyula urral, az
összes iskolai ifjúságot tanáraikkal, a törvényható-
ság és a bíróságok, valamint a pénzügyi hatóságok
számos közegét.

A kellő rendre, mely sehol sem zavartatott
meg, az ifjúságból alakított díszendőrség ügyelt fel.
A zajos éljenzés lecsillapultával Reményi Ká-
roly városi főbíró következő rövid szózáttal üdvö-
zölte a vendégeket:

Tisztelt hazafiak, kedves vendégeink!

Midőn Balassa-Gyarmat város részéről és ne-
vében üdvözlőnkem önöket, mint a magyar közmű-
velődés messziről jött bajnokait, legyenek arról
meggyőződve, hogy a mily egyszerű és igénytelen ez
a mi városunk, melynek falai közé önök most
lépnek; polgárai csak annál inkább buzgó min-
den hazafias, nemzeti közügy iránt.

És miként a szerény állásu, de őszintén tö-
rekvő család kétszeres örömet leli abban, ha a na-
gyok és hatalmasabbak felkeresik hajlékát; úgy
mi teljes mértékben méltányoljuk az önök idejőve-
tele által városunkat ért megtiszteltetést.

De ép úgy, vagy még inkább méltányoljuk a
célit is, melynek előmozdítása végett önök ide fá-
radtak, s hisszük, hogy magvető munkájuk nálunk
jó talajra talál, előleges záloga lévén ennek a pol-
gárok ama lelkes tömege, mely, ime, az önök üd-
vözlétére szívből ide sereglett.

Érezzék tehát egész otthoniasan magukat ná-
lunk, Isten hozta kedves atyánkfiait, szeretett ven-
dégeinket!

Ezen mindnyájunk érzelmeit hiven tolmácsoló
meleg szavakat, viharos és megmegülő éljenzés
követte, melynek lecsendesültével, a felvidéki m.
közművelődési egylet alelnöke, Szalavszky Gyula
szóltott ünnepélyes csend közepett, köszönvén meg,
a vendégekre nézve valóban meglepő ünnepies és
szíves fogadtatást, s céltudatosnak jelezvén, hogy
a város az egylet közgyűlése alkalmából ily óvá-
tiót rendezett; bizik is teljesen a jövő sikerében.

Ezen viszont üdvözlés után vendégeink sűrű
néptömeg között a megyeházáig kísértettek a legme-
legebb óvatiók között. A fogadtatást emelte a vá-
rosi első zenekarunk által játszott „Rákóczy“ induló.

Bercsényi Ödöndy Gyula, kinek szívjóságtól su-
gárzó őszinte magyaros arczképét olvasóink a tul-
oldalt szemlélhetik, egyike a legönfelfeladottabb ha-
zafiaknak, ki csendben, de annál ernyedetlenebbül
működik a magyar nemzeti állam-eszme megszi-
lárdításán, s bár lapunk tere nem engedi, hogy

részletes életrajzával kedveskedjünk olvasóinknak, érdekes lesz mégis följegyezni, hogy ő egy ósromai patritius családának ivadéka, melynek egyike kiváló előde, a római katolika anyaszentegyház tiszteletét is viselte, mint XI-ik Ince pápa. Historiailag van feljegyezve, hogy ő 1614-ben Magyarországnak a törökök elleni küzdelmeiben roppant mennyiségű pénzeget nyújtott és katonákkal is szolgált, miért is a család egyik ága Magyarországon indigenatást nyert és a szerémi hercegi címet. Azóta e jeles család számos kitűnő férfival szolgált a hazának, kik idegen származásuk dacára soha sem tévesztették szem elől, hogy első kötelesség testtel lélekkel élni azon honnak, mely őket kebelébe fogadta. Sokan példát vehetnének róluk! Maga hg Odessalchy Gyula, ki 1828-ban Nyitra megyében született, az alkotmány visszaállítása óta kivétel nélkül minden országgyűlésnek képviselőházi tagja, s meggyerő, concilians modorával pártkülönbség nélkül a legnagyobb tiszteletben részesül. A herceg közbejött akadályok miatt nem jöhetett körünkbe.

Vendégeink.

Szalavszky Gyula Nyitra megye alispánja s egyik legkiválóbb férfi, mint a felv. m. közm. egyesület alelnöke, aki közös főispánunk, gr. Gyürky Ábrahám önmagáértékelésének a hatalmas Nyitra megyében jobb kezűl tekinthető. Szalavszky úr alispánunk vendége.

Lahoczky Lajos mint az egyesület másik alelnöke, tudomásunk szerint Túróc megyének másfél évtized óta közszerepetben álló alispánja; ő, kedves barátja, és rokona Ujhelyi Boldizsár törvényszéki bíránk vendége.

Pongrácz Lajos cs. kir. kamarás Hont megye köztevékenységéről ismert alispánja Pajor István kir. tanácsos úr vendége.

Egry Géza, a magyar távirati iroda igazgatója s az „Országgyűlési Értesítő” tulajdonosa Styaszny Antal vendége.

Brüll Géza, kir. tanácsos, túróc megyei tanfelügyelő. Az irodalom és tanügy terén egyaránt ismeres jeles férfi, Simko Frigyes ev. lelkész vendége.

P. Esztharmy Károly ismert kitűnő regény író, s Magyarországon a kisdédó ügy terjesztője és lelkes előmozdítója, több ízben országgyűlési képviselő, s a kisdédódák kormánybiztosa. Lapunk szerkesztője Horváth Danónek kedves vendége.

Tóth Árpád selmeczi kitűnő ügyvéd, ismert publicista, a „Schulverein” elleni küzdelmek hőse, a selmeczi közm. főkegyelet igazgatója; Kövy Tivadar b. gyarmati ügyédei kamarai elnök vendége — továbbá:

Brankovics György író, Dr. Berczel Henrik ügyvéd vendége.

Keller János n. tapolcsányi prépost plébános, róm. kath. plébánosunk,

Merkader Béla, a közm. egyesület központi fahatlatlan pénztárnoka, Szilágyi Mór ügyvéd,

Buday Béla az egyesület jeles titkára Baintner Arnold első aljegyzőnk,

Ehrl Géza egyesületi jegyző, Aninger László, **Festetics Gyula** szintén egyesületi jegyző, Sztranyavszky Géza,

Dombai Béla megyei aljegyző, és költő Bachár Gyula,

Csippék János, n. tapolcsányi gyógyszerész, Havas Gyula gyógyszerészünk,

Arányi Antal, képezdei igazgató, Hell Aguila járás bíránk,

Drézy József korosi plébános, Hottovinszky Károly úr,

Bágy Vendel mucsalai pléb., Hottovinszky Károly plébános úr vendége.

Óttó Árpád számvevő, Vannay Ignác ügyvéd,

Benedek Elek hírlapíró dr. Berczel Henrik — vendége.

Ezen kívül számos későbbben jelentkezett vendégeink Manóssy Alajos, Ticsinszky József, Plachy János, Garam Jenő, Hedry Nándor, Kondor József urak szívesen látott vendégei.

A megyénkbeli közös hadsereg főbb tisztjei, valamint megyebeli vendégeink elszállásolása iránt a legnagyobb készséggel történt intézkedés.

A díszkapuk

egyike, mint feljebb írtuk a régi posta mellett lőn felállítva. Ez egy magas impozans korinthisz oszlopokon álló szerkezet, melynek külső oldalán fél körívben a megyei címer alatt a messzire intő „Isten hozott!”, belső oldalán pedig a város címere alatt: „Balassa-Gyarmat a közművelődésért” feliratok olvashatók. Tetején két szélről színes vázából három három nemzeti színű lobogó lengedez, oldalai fényű koszorú girlandokkal ékeskednek.

Ettől a stílusban elütő, de szintén igen díszes második kapu a főutcza keleti végén hasonló feliratokkal emelkedik, azon különbséggel, hogy külső oldalát az ország, belső oldalát pedig ismét a város címere díszíti.

Ezen kapun át vonultak be Túróc és Zólyom megyéből érkezett vendégeink kiket Losoncban a megye részéről Pongrácz György főszolgabíró, a város részéről pedig Kovács Ferenc kir. közigazgató és Farkas Károly urak fogadták kitüntetésekkel. Ezen vendégeket Losonc városának fényesen megvendégelte. Ide érkeztek nyolcz órákor, s a városi rendező küldöttség által Reményi Károly főbíránk élén szintén a legmelegebben üdvözöltettek és fogadtattak.

A bevonulás alatt városunk fő és minden nagyobb utcájának házai sűrűn fel voltak lobogózva.

A f. k. egyeslet nógrádmegyei fiókja jun. 16-án tartá közgyűlést Kövy Tivadar igazgató elnöke alatt, mely alkalommal a választmány következő tagokkal egészítettett ki: Scitovszky János, Havas Gyula, Reményi Károly, Simko Frigyes, Kondor József, Baintner Arnold, Ifj. Sulcz Lajos, Silárdy Odón, Illés Odón, Hrabéczy Imre, Hrk János, Pinter Sándor, Perémy Gábor, Szmezsányi Emil urak. Megválasztattak, jegyzőül Debreczeni Márton, pénztárnokul: Jaulusz Ferencz. A központ által tett alapszabály módosítások és az ovodai szabályzatok elfogadtatván, Kövy Tivadar ur felkérte, hogy a közgyűlésen a fiók egyeslet határozatait közölje.

A központi egyeslet választmánya jun. 16-án este a polgári iskola feldíszített nagy termében tartá értekezletét Szalavszky Gyula elnöke alatt.

A lépcsőház és díszterem.

A megyeház lépcső háza, a díszterem előtere valamint maga a nagyterem nagy fényvel voltak feldíszítve. A lépcsőház mindkét oldala pinus piceával volt sűrűn díszítve, a lépcsőkön zöld szőnyeg hamuszín szőnyeg vonult végig. Az előtér négy oldalról finom kék posztó draperia függönyökkel volt ellátva, sárga díszszel. A kék és sárga színek — mint tudjuk — a megye és a főispán színei. A közép draperia alatt a főispán monogramja díszelt. Az előtér elvont lépve szebbnél szebb virágzattal, u. m. latánia, pandanus pálmákkal, fikusokkal, tujákkal és egyéb délszaki növényzettel, mely az előtérnek nagyszerű látképét tárta föl a fényes kivilágítás mellett. De mindezeknél még fényesebb volt az inposans díszterem, melynek minden oszlopa fényű girlandokkal volt felfuttatva. A főajtóval szemben lévő menyezet, a bálanya számára bíborvörös kásmirból készült, ugyanily kásmirból voltak az ablak és ajtó függönyök, valamint a karzat oldalai. (A díszítést Fligl Károly helybeli kárpitosunk és Stücz Antal műkertészünk állították ki.)

A főispáni bál.

Sok fényes bált látott már megyénk nagy díszterme, de még ilyet aligha, amelyen kedves vendégeinket kívül megyénk nobilis családjaikat elítte, és városunk színe java volt jelen. Pont 9-kor lépett be a bálanya Scitovszky Jánosné, Főispán úr exellentiaja által karján vezetve és kísérve a tündérek egész serege által. A bálanya remek csokorral lepett meg, s a többi résztvevő úrhölgyek is elefánt csont borítékú értékes és művészi tánczrenddel láttattak el. Mindjárt kezdetben igen emelkedett volt a hangulat, mit önként előidézt az ismerős arcok találkozásai, a gyönyörűbbnél gyönyörűbb toilletek, a pompájában ragyogó díszterem és összes mellék helyiségek, sőt emelte az összhangzatos karzatoknak ritka fényes közönsége is.

Rudi híres és megerősített losonci zenekara első hangjainál tánczra perdült hatalságunk, s élvezet volt nézni a kőrtánczokat is, a melyekhez a zenét a losonci katonai ezred művészesen edzett zenekara szolgáltatta. Közben hűsítők hordattak fel a gazdag buffetből, melynek izletes és bőséges be rendezéséről a házi gazda országzszerzte ismert vendégszerzetete gondoskodott.

De hogy e fényes bálnak fénycsillagai is meg legyenek örökítve, ide igtatjuk a résztvevő hölgyek teljes névsorát. Ott voltak a bálanyán kívül, aki gyönyörű rózsaszín atlasz ruhában jelent meg, fején és nyakán gazdag gyémánt ékszerekkel. Baintner Ottóné, Balázs Ferenczné, br. Buttler Ervinné és Henrikné, Edvi Illés Odónné, Fekete Lászlóné, özv. gróf Forgách Antalné, Hanzély Lászlóné. Bélané és Mártonné, özv. Hermann Sándorné, Huszár Lászlóné, Kolosi Gáborné, özv. Makovinyiné, Fekete Mariska, Nagy Ivánné, Ordódy Lajosné, Prónay Istvánné, Simonyi Dénesné, Szakall Barnáné, Szerémy Gaboné úrnők; továbbá: Baloghy Matild, br. Buttler Malvin és Matild, Edvi Illés Lenke, gr. Forgách Klótild, Hanzély Hermin, Huszár Andorin és Mariette, br. Jeszenszky Mariska, Kolosi Margit, Madách Margit, Pongrácz Emma és Jolán, Podhorszky Ilona, Prónay Margit, Szakall Ára, Szerémy Irén és Gizella, kisasszonyok. A négyeseket 30 pár tánczolta.

A tánczmúltság fokozott jó kedv és hangulat mellett reggeli fél ötig tartott, s a ragyogó nap fény sugarai homályosították el az este oly fényes kivilágítást. A bálanyát, ki a főispán karján távozott, követte az egész tündérvilág, maga után hagyva egy fényes est szép és boldog emlékeit.

A főispán, mint szeretetteljes házigazda egész estélyen át a lelkes ovatók tárgya volt, mert ezen általa adott fényes bállal még fényesebb tanujelét adta annak, hogy Nógrádmegye szeretettel megvárja jó hírnevének emelése végett semmiféle áldozatot nem kímél. Azért is egészen jogosult volt azon ószinte szívű jövő lelkesültség, mely távozásakor nyilvánult, s mely egy hangulag kiáltá: „*Eljen gróf Gyürky Ábrahám!*”

Közgyűlés.

A közgyűlés nagy érdeklődés mellett tartatott meg. Megható és felbuzdító jelenet volt, mikor a b. gyarmati dalegyet az „Ebresztő” című hazafias dalt zengte el. A gyűlést Szalavszky Gyula nyitrai alispán, a f. m. közm. egyeslet kitűnő alelnöke szép és magvas beszéddel nyitotta meg. A tárgysorozat eleve közölve lévén, időhiány miatt csak annyit jegyzünk meg, hogy a választmány által tett javaslatok elfogadtattak. A hozott határozatok lapunk rendes számaiban alkalomlag közöltetni fognak.

Díszlakoma.

A törvényhatóság által adott díszlakoma s órákor vette kezdetét. A terem megtelt kedves vendégeinket kívül a megye és azomszód megye legintelligensebb közönségével. A toasztokat főispánunk kezdte meg, éltetvén ő felségét és az uralkodó ház összes tagjait. Ezen kegyeletes toasztot felállva hallgatták végig. A főispán után Huszár László úr a nemzeti intézet elnöke József főherczeg öfenségét éltette. Ezen megemlékezést Scitovszky János alispán öfenségével következő táviratban közölte:

„*József főherczeg császári és királyi felségének!*”
Nógrádmegye községe egybeforrva vendégeivel, a felvidéki m. közművelődési egyesület tagjaival, az egyesületnek B. Gyarmaton tartott ünnepélyes közgyűlésén alkalomból magas védnökükhöz felségedhez hódolatuk s hátréltalan ragaszkodásuk meleg érzelmét küldik, nekem jutván a legmeglészelőbb szerencse, mikép kérhessem, hogy felséged a hazafias érzelem eme kilőrdéit kegyesen fogadná s törvényhatóságunkat úgy az egyesület magas jóindulatában továbbra is megtartani szíveskedjék. Scitovszky János, Nógrádmegye alispánja. Majd felkelt az alispán és Huszár László társát felhívva, a következő nagyhatású toasztot mondta el:

„Elérkezett a pillanat, midőn alkalmam nyílik igen tisztelt vendégeinket törvényhatóságom nevében a hazafiai érzés melegével üdvözölni. Ez üdvözlésben ugyan már vetélkedve működött közre Nógrád minden fia, első sorban is a mi és nyitrai testvéreink szeretve tisztelt főispánja, nemkülömben Balassa-Gyarmat és Losonc hazafias lelkes közönsége s mig ekként ünnepeltjeink öröm s megelégedéssel szemlélték a főnek ügyünk érdekében buzgó odaadását, áldozatkészségét s átértették a baráti karok meleg ölelését, hallják most a szívnek dobbanását, hogy megértsék e megye közönségének vendégei irányában táplált atyafiságos érzelmét s az általuk képviselt körügy iránti méltó érdeklődést. Igen! legyenek ismételve és üdvözölve, mert lehet e Nógrádnak nagyobb ünnepe, mintha a hazafi érzelmek diadalának örömtüztét akként élesztheti, hogy annak fénye határait messze túl meg világítja; s valljon nem-e ti vagytok azok, kik erre nekünk módot és alkalmat nyújtottatok?”

De Nógrád öröme hasonlít a józan és szorgalmas szántóvető öröméhez is, mert ha nem első, de egyike az elsőeknek volt, ki megértve a kor intő szavát 1831-ben a magyar cultura s hazafias szellem terjesztésére alapítá a „Nemzeti Intézet”-et, mely 25000 forintnyi alapítványával járult hozzá a helybeli polgári iskola létesítéséhez s 17000 forintot felülhaladó tőkéje s tagjai hozzájárulásával folyton ez ügyet szolgálja, szolgálja azon tudatban, hogy ott, hol különféle nemzetiségek találkoznak, csak az esetben fogja a nagyobb műveltségű abszorbálni a másikat, ha mindketten a műveltség bizonyos fokát már elérték, mert különben az elvnek ép ellenkezője érvényesül, amennyiben a műveltebb az érintkezésnek szükségét inkább érezve az idegen nyelvet könnyebben elsajátítja; s ime ma azt látjuk, hogy atyáink nem csak jó magot vetettek, de az jó földbe is esett, melynek áldását nem csak mi, de az ország sok részében is örömmel szemléljük s mindenütt serényen foly a munka a magyar állameszme teljes érvényre emelése körül.

Mit ér azonban a mag, melyet a föld hoz, ha hiányzik az ápoló kéz! Nálunk ezer meg ezer kipróbált kar nyújtá munkára jobbát, hogy az ezredéves ünnepélyre hon alapításunk második művét betétozhessük, s ti vagytok azok, kik nem ismerve fáradságot, önfeláldozással küzdőtök kitűnő csélotok valóításán, én tehát törvényhatóságom nevében érettetek üritem ez áldomás poharat, szívünk melegével kívánom, hogy a felvidéki magyar közművelődési egyesület körünkben tisztelt tagjait a mi szívesen látott vendégeinket a Mindenható az általuk képviselt hazafias ügy érdekében is mindnyájunk örömére soká, igen soká éltesse! Eljenek!

A többi toasztokat, miután lapunk d. u. 4 órákor jelenik meg, időhiány miatt nem közölhetjük. Érdekesnek találjuk még a Dobos József hírneves bpesti vendéglős által ellátott ebéd menüjét is közölni, mely a következő:

Menu. Consommé de volaille. Fogas sause a la tartare. Filet de boeuff garnie Asperges en bránhe. Rôtis Oies et Poulardes. Salade macedoine. Crème frappée aux fraises. Fruits. Fromage. Coffé mocca. B. Gyarmat. le 17. Juni 1886. J. Dobos.

A b. gyarmati önk. tűzoltó egyeslet 10 éves jubileuma.

A hét ünnepélyességeit nagyban emelte derék tűzoltóink 10 évi fennállásának jubileuma. Ezen minden tekintetben kitűnő egyeslet a legutóbbi években oly virágzásnak indult, hogy példaképen szolgálhat bármely vidéki városnak. Tíz éve immár, hogy fennáll ezen egyeslet, és fennállása jótékonynak, szüksegesnek és hasznosnak bizonyult. Nem csoda tehát, hogy a ma már népszerűvé vált egyeslet ünne-

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetni csupán a kiadóhivatalnál lehet
B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reclamációk és hírdetések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyiltírtára vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: öt hasábon petítisor 6 kr. — Nagyobb és többesüri hirdetések jutányosan eszközölhetnek.

Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyiltírtárgmond sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok”

1886-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Egynegyedre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csatolva, — legcélszerűbben postautalvánnyal — a nyomtatandó példányok s pontos átérkeztetés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó s lapfajtadonos.

Horváth Danó,
fel. szerk.

Az agitátorok hazánk halhatatlan férfairól.

A horvátok eldisputálták tőlünk a Zrinyieket, Jurisicsokat, a szerbek a Dugonitsokat és Petőfit, a románok a Hunyadyakat és másokat. Zrinyi oláh származású, Petőfi szerb származású, Hunyady oláh származású vala. Hát a Jézus Krisztus? A Jézus Krisztus pedig zsidó származású vala és mégis a keresztények tartják magukénak, mert amilyen pillanatban kereszténnyé lett, abban a pillanatban megszűnt zsidó lenni. Elhagyta a zsidó vallást, mert magasztosabbat, fenségesebbet alkotott annál s ma már senkinek se jut eszébe, hogy ezt a zsidóság dicsőségének tudja be, valamint ha a Zrinyiek, Dugonitsok, Hunyadyak nagy lelkűkhöz méltóbbnak tartották volna a horvát, szerb, vagy román nemzeti tetteiben való megmaradást dicsőségük ragyogó pályafutásául: nem a magyar történelmet választották volna. És ha a tótok, horvátok, a magyarországi szerbek és románok minden jeles magyar kívánczítottak lenni, egy cseppet se válik dicséretére ama apróságos és henczegő hadnak, mely nagy ősekkel ellenkező utat választva, azok sirján keresztül törnek ama magyarság ellen, mely a Zrinyieket, a Dugonicsokat, a Hunyadyakat nemcsak kebelébe fogadta, nekik fényes pályát adott, királyiul koronázta, hanem nagy és szent emlékeik előtt leborulva, azok iránt a legmélyebb áhitat és hálával viseltetik. Sem ama a hősök példája, sem a magyar nemzet magatartása és hálája nem ok tehát arra, hogy a mai hitvány és törpe agitátorok ama nagy ősök utódait a magyar nemzet ellen vezették.

Azok voltak a valódi horvátok, szerbek és románok, mert Mózesi éles látással ismerték fel igéret-földjének azt, a melyért harcoltak s a szent Constantin érzékével a jegyet, mely alatt nekik és nemzetünknek győzelem ígérkezett. Mert ha azok, és nem a korlátolt eszűfanatikus agitátorok után mennek vala utódaik, ma már boldog volna ennek az országnak minden fia, s ha volt valaki, ki e boldogság elől az ő nemzetiségének gyermekeit elzárta, azok a megérthetetlen magyar-gyűlölet epéjével táplálkozó fanatikus izgatók valának.

A jólét, gazdaság és megelégedés napja mosolyogna ma hazánk felett, ha agitátoraink a Hunyadyak példáját követve, a magyarokkal közösen küzdenek a szabadság, testvériség és egyenlőség lobogója alatt, mikor a tudatlan vakság sötétjében csak a gyűlölet szító agitátorok után menve, folyton ellenségeinkkel tartva, közös boldogságra való törekvésüknek mindenkor akadályai valának, hát a jólét, meggazdagodás és boldogság helyett a szegénység, a nyomor és gyűlölet vihagó rémjei fészkeltek be magukat oda, hova pedig a Hunyadyak a béke és szeretet angyalának helyét jelölték.

Mert amit az ő véreiknek ezek az ostoba emberek papolnak, az nem meggy teljesedésbe soha, soha!

A Hunyadyak, Zrinyiek, Dugonicsok emléke tehát nem az agitátorok mellett szól, hanem az ő tanaiknak éppen ellenkezőjét hirdeti.

A felvidéki m. közművelődési egyesület közgyűlése.

B. Gyarmat város, Nógrádmegye székvárosa volt azon szerencsés helyzetben, hogy korábban üdvözöltette

a felvidéki közművelődési egyesület tagjait, az egyesület elnökét és titkárait. Az ünnepélyességekről, melyeket kedves vendégeink tisztelőre a főispán, a megye, a város és a tisztelettel rendezett, lapunk diszpódnájában emlékeztünk meg. Most még a közgyűlésről kívánnunk szólni, melyet diszpódnájunk diszpódnájában időhiány miatt csak röviden érintettünk.

A közgyűlés jun. 17-én tartott meg. A diszpódnáj, mely néhány óra előtt vig. társaságot üdvözölt, most már zöld posztós hosszú asztalokkal volt berendezve.

A terem telve volt jó magyar hazafiakkal, a karzat szép honfoglalókkal.

Kétszáz 10 óra után belépett Szalavszky Gyula Nyitramagye alispánja, vezelve alispánunk karján. s elfoglalta az elnöki széket. Szalavszky alacsony szikár ember, széke haj és szakállal. Ezen szemeiből csak úgy lövell ki a genialitás, melynek fényes jelét adta megnyitó beszédével.

Amint az elnöki széket elfoglalta, a b.-gyarmati dalárda rázendített az „Ébrenlét” című dalra, melyet honfittsággal és hatékonyan énekelt el.

Ezután Szalavszky Gyula megnyitotta a gyűlést tartalmas szép beszéddel, melyben az egyesület céljait, hivatását eleven szívekkel változt, kifejezte azt, hogy e hazán belül csak egy nemzet és csak egy nyelv létezik az államelmélet, s ez a magyar. Az egyesület itt lakó idegen polgárok akus munkáival szemben, mint béke hirdető lép fel, és győzni fog győznie kell.

Ezen hatalmas beszéd mindnyájunk szívét átjárta, Köry Tivadar főkegyelmi igazgató meleg hangon emelt szót, és üdvözölte a főkegyelmet nevében vendégeinket, majd Huszár László, a „nemzeti intézet” elnöke igen magvas beszéddel üdvözölte a felvidéki közművelődési egyesületet, ezen beszédében egyszerűen röviden elmondta nemzeti intézetünk történetét, s jelenlegi anyagi helyzetét, mintegy impetust adott arra, hogy a felv. k. egyesület itteni intézkedéseiben tájékozhatással bírjon.

A főispánért a közgyűlés küldöttséget mentesített, a rövid idő múlva a főispán belépett a terembe s azonnal alig akor üljenekben részvevők.

Pongrácz Lajos honti alispán indítványa folytán a hontai elnöki jelentés, fel nem olvastatott, hanem minden intézkedés tudomásul vétetett.

Jegyzőkönyvi közönet szavaztatott, gr. Gyűrky Ábrahám főispánnak azért, hogy megengedje, miszerint az ezen ünnepélyek rendezésénél belépti jegyek is kibocsátassanak. A befolyt jövedelem: 1331 frt. Ezen összeg a felv. m. közművelődési egyesület címén felelő Nógrádban alapítandó kiadódó javára fog fordíttatni. Az egyesület alapító tagjait felvették: gr. Gyűrky Ábrahám, Seitovszky János, B. Gyarmat és Losoncz városai.

A központi választmányba megyénk és Hontmegye részéről felvették: gr. Gyűrky, br. Majthényi főispánok, Seitovszky János és gr. Berchold Arthur továbbá Ormai Antal Komjáthy Adelm, Hanzély László, Dacó Pál, Laskáry Pál és Horváth Béla.

Rudnay Béla az egyesület ügybuzgó titkáranak, amiért az egyesület irásbeli ügyeit nagy szorgalom és fáradsággal minden díjazás nélkül intézi, jegyzőkönyvi elismerés és közönet szavaztatott.

Az 1886-ik évi költségvetés 15746 frt. bevétellel, és 9633 frt. kiadással alapított meg. A megyénkhez eső segélyezési összeg: 500 frt.

A számadások szerint az egyesület vagyona: 29,773 frt. 31 kr.

Az óvodai módosított szabályzatok elfogadtattak.

Az egyesület alapszabályainak újabb tervezete elfogadtatott Seitovszky alispánunk azon módosító javaslatával, hogy az egyes megyékből befolyó összegek a szükséghez képest használatassanak fel azon vidéken, hol azokra legnagyobb szükség van, nem pedig úgy, hogy azokból minden megye kétharmadot igényelhesen. Seitovszky ezen ellenindítványa, egyhangulag elfogadtatott.

Szűllő Géza turócsmegyei tanfelügyelőnek a tanítók jutalmazására vonatkozó indítványa Petényi Otto indítványával együtt kiadott a központi választmánynak tanulmányozás végett.

Végül elhatároztattott, hogy a jövő évi V. ik vándorgyűlés Zólyomgyében Besztercebányán fog megtartatni.

A gyűlés a Szózat előnéklésével ért véget.

Szob-e vagy Szobb?

(Nyilt levél a fővárosi és vidéki lapok összes t. cz. szerkesztőjéhez.)

Minden utas, ki a Budapest-Bécs közti hazánkban legnagyobb forgalmi vasúton utaz, a Vác és Esztergom közt fekvő szobi, több tekintetből jelentékeny állomán felirátából olvassa, látja, hogy Szobb-on van. Az egészen idegennek tán fel sem tűnik ezen nyelv szeszmitó bővítése a régi egyszerű Szob helynévnek, míg

bennünk kik Szobot mint illet ifjúságunk óta ismerjük és írunk, fővárosi és vidéki lapjainkban olvasnakszok a Szobb névnek (mint ott helyben született és lakó Luczenbacher Pál főrendiházi tag helyesen jegyzé meg) mindig egy oldalazurást idéz elő.

Ezen tisztelt barátom közleménye szerint és időben Szob, midőn még Szatopluk birta Z u b volt, mielőtt később Z o b lett, s ebből önként kifolyólag S z o b de soha sem S z o b b!

E mellett kétségtelen tanúságot tesz, hogy a község és megye új és régi, valamint a miniszterium jelenlegi irataiban sehol Szob két bb vel íratik, mint nem így fordul elő elhalt Nyáry Albert által az esztergomi érsekségről kiadott (Hypolit féle) számadási közleményekben, sem Béli Mátyás „Notitia Hungaria” című nagy műben, sem Hölke Lajos „Hontmegye Monographia”-ja és „Helynévtára”-ban. Szóbagyomány, de Nagy Iván szerint is volt és van Szobi család, de Szobbi nincs.)

Tehát csak a nemrég lefolyt német világban t. i. a Bach korszakban jutott észbe valamely német vasúti hivatalnoknak (a vagy tán csak a főirat festőjének) Szobot Szobbnak keresztelni.

Hogy ez így történhetett, nem csodáljuk, de már azt méltán, hogy fővárosi s részben vidéki lapjaink elfogadták „sans phrase” ezen germanizist, mely elcsúsz a magyar nyelv geniusa, de a nyelv analogiája is: mert hiszen ha jó Szobb, úgy jónak kellene lenni lobb-nak, fogg-nak, papp-nak és Tisza Dobb-nak. Azon kivételes eset, hogy a biharmegyei községek sorában Szent J o b b o t írunk, csak mellettünk bizonyít, mert ennek van történeti oka, vagy magyarázata, de nem a Zub, Szob, Szobi neveknek.

Levelem elején idézett Luczenbacher Pál tisztelt barátom hason értelmű bosszám intézett sorában felhívni kívánta Hontmegye törvényhatóságát, a szóban lévő ügyben hivatalos intézkedésre, de miután a megye jegyzőkönyvei és népe csak S z o b o t ismernek és neveznek, részemről csóllíranyosabbnak tartottam ez ügyben egyenesen a tisztelt fővárosi és vidéki lapok öz eszes szerkesztőjeinek úgy nyelvézeti, mint hazafiúi figyelmét felhívni.

Ipolyság, 1886. évi június hóban.

Pongrácz Lajos.

Válasz a „Nógrádi Lapok” 23-ik számában megjelent „A protestáns felekezeti tanítók” című közleményre.

A „Nógrádi Lapok” 23-ik számában egy közlemény jelent „a protestáns felekezeti tanítók”-ról, mely az érintett tanító urakat nem a legtisztességesebb néven nevezi, s nem a legelőnyösebben mutatja be a tisztelt közönségnek, úgy tüntetvén fel őket, mint a pánszláv elvek terjesztőit. Minután a közleményben bemutatott tanítók az u. n. b.-gyarmati ág. hitv. ev. iskolakör alkotják, mely iskolakörnek ez idő szerint körlelkése s elnöke én vagyok, kötelességemnek ismerem, hogy ezen kör tanítóitól a hazafiatlanság súlyos vádját visszautasítsam s tényekre utalva nyíltan kijelentsem, hogy a b. gyarmati iskolakör tanítói nem csak nem terjesztik a pánszláv eszméket, de igenis a t-örői, s pedig buzgó és odaadó uttörői a magyarosítás szent ügyének.

A b. gyarmati iskolakör tanítói évi értekezletüket május hó 30-án B.-Gyarmaton tartotta meg. Ezen évi értekezletnek csólja az, hogy itt a népnevelés napi kérdései megbeszéltessenek s a tanítók egymást tanítva tanuljanak. Ez csólja azon isteni tiszteleteknek és mintá előadásoknak is, melyekkel a conferentia megnyitattik. Az isteni tisztelet tehát nem a közönség, de igenis a tanítók számára rendeztetik s pedig oly csólból, hogy úgy az őket vezető, mint a szószékről imádkozó tanító előadása megbírálatassék, s a bírálatokból úgy az előadó, mint a hallgató tanítók tanuljanak, annyival is inkább, mert felekezeti tanítónk a lelkesek távollétében, vagy oly helyen, hol helyben lelkesen uincsen, maguk végzik az isteni tiszteletet (van egy-

*) Érdekes tudni a hontmegyei régi kihalt nemes Szobi családról, hogy ennek utolsója Mihály 1817-ben a híres Verbecsyt fel fogadta (L. Nagy Iván: Magyarországi családai. Tízedik kötet: Szob y (Szobi) család.)

hasz hol magyarul is) műféle hazafiatlanságot követett el ezen tanító, ki a b. gyarmati ev. templomban, hol hasonlíthatóan tölte is végzetit az isteni tisztelet, tag társai előtt tölte imádkozott, tehát azon nyelven, melyen ottbott szokta végzetni a nyilvános könyörgéseket? De hogy éppen tölte végzet, annak egyedüli oka az, hogy a conferentia előzetesen nem Gyarmatra volt ki tölve, hanem Zaborára, tehát teljesen tiszta tölte gyűlekezettbe, a csak az ott beállott szomorú események folytán lett az Gyarmatra összehívva, azok pedig kik az isteni tisztelet alkalmával fungáltak, erre még a mult évben jelöltettek ki. Tehát a tölte isteni tisztelet által semmi hazafiatlanság nem történt. S azért korai volt a fent érintett közlemény írójának bánatos sohaja: „ezektől aztán sokat várhat a hazánk!”

Gondolom többet, mint ama közlemény írójától. A közlemény írója, ha van benne csak egy kis igazságérzet, utána járt volna: ugyan mit csináltak még azok a tanítók, kik az isteni tiszteletet tölte nyelven végzeték? Múltán ő ezt nem tölte, elmondom én. Ezek a tanítók azután elmentek az ev. iskolába, s ott gyűlekeztek egy igen talpra esett magyar minta előadásában a vallásból és számból. Ennek végzetével a tanító körnek jelentést tett a folyó évi vizagák eredményéről, s ha a közlemény írója jelen lett volna, s ha van igazán szerető szive magyar hazánkhoz, lelke örült volna annak constátálása felett, mily szépen halad a magyarosítás szent ügye iskoláinkban. Továbbá ezen conferentia elhatározta azt, hogy nem elégszik meg sem azzal a mit a nógrádi ev. esperesség, sem azzal a mit az állam törvénye követel a magyar nyelvet illetőleg, mert hisz ezen követelményen a b. gyarmati iskolák már amugy is túl van, hanem a jövő évre már feladatul tölte ki, hogy minden iskolában minden tantárgy magyarul tanítassék, a hol pedig ott a viszonyok még meg nem engedik, csak a vallás tanítását kivételesen tölte. Ez a conferentia elhatározta tehát azt is, hogy jövőre úgy az isteni tisztelet, mint a minta előadás kivétel nélkül magyarul tartassék. Végre pedig ezen egész conferentia alatt egyetlen egy tölte szó sem ejtetett ki. Nos kérdem a tisztelet közlemény íróját, vajjon az a tanító tisztelet, melynek ilyen intenciói vannak, megérdemli e a hazafiatlanság vádját? Megérdemli e a „banda” nevet, melyet tisztessegek ember csak tolvajok, rablók és zsebmetszők társaságát jelöl?

De ha ez még nem elég, rámutathatok egyéb tényekre is, melyek bizony mondom minden jó magyar hazafi elismerésére méltók. *Sárkány Emil*, ev. lelkész. (Folytatás és vége következik.)

H i r e k.

Távirat. Mint tudjuk, vendégeink tiszteletére adott törvényhatósági fényes ebéd alkalmával üdvözlő táviratot menesztett József főherczeghez. A főherczeg erre Scitovszky János alispánunkhoz táviratilag következőkben válaszolt: (Alcsúth jun. 18. d. n. 2 órákor.) „Fogadják szívesen legbecsülnébb halálát a hozzám intézett üdvözlésért. Isten áldja meg működésüket.” József főherczeg.

Felvidéki vendégeink, kiknek egy töredéke a hajnali órákban lapunk szerkesztőjénél gyűlekezett össze, jun. 18-án reggeli 4 és 6 óra közt hagyták el B. Gyarmatot. Szalavszky alispán még 17-én, a tölte majális és az ott rendezett versenyek megtekintése után Huszár László úrhoz rándult ki Tereskére, honnan Huszár László úr reggel korán szállította be Vácra. Vendégeink arcáról leolvashatunk azt, hogy az itteni ószinte magyar fogadtatás és vendég szeretettel teljesen meg voltak elégedve, sőt ők maguk hangzották, hogy megváltak lepetve az itteni fogadtatás és ellátás fényessége és nagyszerűsége által. E helyütt ki kell emelnünk még azt is, hogy Losoncz és Losoncz vidéke is kitölt magáért és szívet a megyénket ért közös öröm részesevé lenni az által, hogy nagy számmal jelent meg az ünnepélyeken. Itt láttuk a közös hadsereg tisztjein kívül gr. Czebrán László, Szakal Ferenc, gr. Berehtold Arthur, Török Zoltán, Szilárdi Ödön, Beniczky Árpád, Kossuth Gyula, Kovács Ferenc kedves collegáinkat, Szakal Barna, Ambrus Mór, Pongrácz György, Szakal Antal, Plachy József, Kunka Pista, Bolvári Dénes, Csönka Zsigmond, Zelenka Gyula, Gellén Endre, Báthly Béla stb. urakat és azon tisztelet tölte bajtársakat, kiknek neveit lapunk jun. 17-ki díszpéldányában volt szerencsénk elősorolni. Megyénk déli és keleti részéről is elég számosan voltak itt, a díszelgábrókön kívül. Távozó felvidéki vendégeink Nagy-Marosról a következő táviratot küldték Kövy Tivadar úrhoz:

A magas Visegrád százados ormain
Vízhangot vernek a távozók ajkai.
Szellők szárnya vízi sűrű felhők fellett:
„Szíves vendéglátó Nógrád”-sten vedel!”

A június 16 és 17-ki ünnepélyek rendezésénél orosz-lán része volt alispánunknak, kinek figyelme hivatalos elfoglaltsága dacára az ünnepélyek minden legkisebb részletére kiterjedt. De nem lehet megelégedniünk Baintner Ottó, a megye kitűnő pénztárnokáról sem, ki az előírt program kivételénél újabb fényes jelet adta rendezői képességének. B. Gyarmat részéről Reményi Károly szeretett városbírónk szintén mindent elkövetett és sokat fáradozott, néhány ügybuzgó városi képviselővel vendégeink méltó fogadtatására. A losonczyi fényes fogadtatás szervezése és megvalósításáért Kovács Ferenc úr illeti meg a dícsőség. Az ügybuzgó férfiak fogadják mindnyájunk elismerését és halálját.

A b. gyarmati önk. tölte ögylet erdei mulatsága. 17-én bevárva a felsővidéki közművelődési ögylet nagy gyűlése végé, 11 órákor sorakozott a tölte ögylet, hogy a reggel bár hű, de később szép napot ígérő erdei mulatságot élvezendők, a Nyíresbe kiránduljon, hol is a még szükségesek elrendezése után fél

12-kor a losonczyi és egyéb a város és vidékéről érkezett vendégeivel a közös asztalhoz ült, melynek iszása étel és a kiválóan jó bor nemcsak a szívből jövő tölte asztalokat szította, hanem a kitűnő rendezés mellett tölte ményt nyújtott arra, hogy a mulatság a vidékünkön rendezett ilyenféle mulatságok koronája lesz. S kikjelen voltak, e reményükben nem is csalókoztak. Mert a többi vendégek, a díszes hölgy koszorú csakhamar, mindinkább gyarapodva a két rendjellel kitüntetett Vetschek Károly karnagy vezetés alatt levő losonczyi katonai s felváltva Bács Ferenc zenekar hatalmas közreműködése mellett csak hamar táncra kelt. Este 6 órákor athletáink: Vermes Lajos nemzetközi bajnok, s tölte társa Kaszás István, Krausz Mihály, ifj. Gereti Sándor s Hábor Sándor a verseny pályára léptek. A bíráló bizottság csakhamar Harmos Gábor előktele mellett, nagymélt. gr. Gyürky Abraham főispán, Scitovszky alispán s a közművelődési ögylet vidéki tagjai, hölgyek és a közönség jelenlétében, Hanzely Márton főparancsnok, Plachy József, dr. Heke József személyében megalakult. Az első verseny a kezdeti vasparipa verseny volt, távol: 800 méter, nevezett: Gereti Sándor, Krausz Mihály és Hábor Sándor, Krausz vissza léptével ifj. Sultz pálya felügyelője s F. Horváth Gábor indítása mellett, Gereti e tölte 2 p. s 56 mp. Hábor pedig 3 p. s 10 mp. alatt futotta be, minnek alapján elsőnek a bizottság egy szép tintatartóból álló ajándék mellett az ezüst, utóbbiak pedig a bronz érmét ítélt. A második futás vol. pálya: 1000 m. nevezett: Krausz Mihály, Hábor Sándor, Pandler József, ifj. Elfer Ede és Salgó Gyula, elsőnek: (2 p. 57 m.) Krausz, másodiknak (3 p. 11 mp.) Hábor érkezve, első egy pálinkás sörrelből álló ajándék tárgyat mellett az ezüst, második a bronz érmét nyerte. A harmadik verseny a hölgyek díjára, vasparipa verseny, táv. 1000 m. nevezett: Vermes, Kaszás és Gereti. Kaszás e tölte volt 3 p. 5 mp. Vermes pedig 3 p. 10 mp. alatt futotta be. Így elsőnek nyújtotta Plachy Mariska (a tölte bit is ő adta át a hölgyek által adott igen szép művű s mellőlől álló díjat, a második bronz érmét nyerte. Negyedik a távgyaloglás, táv 3000 m. nevezett: Feledi Ignác, Marcsics J., Mesko L., Taub J., Hábor S., Jeszenszky J., Kovács J., Kobus F., Krausz Mihály, Bradács B., Markus L. Elsőnek (17. p. 52 mp.) Krausz Mihály, másodiknak (18 p. 45 mp.) Hábor érkezett, első ezüst, második bronz érmével lett kitüntetve. Ötödik vasparipa verseny, táv. 3000 m. nevezett: Kaszás, Vermes, Gereti, els. 6 p. 3 1/2 mp., második 6 p. 3 mp. alatt érkezett s így Vermes nyerte az ezüst érmével a szép sör sörrel, Kaszás pedig a bronz érmét. A hatodik vagyis a gyors futásnál a táv 100 m. nevezett: Vermes, Marcsics J., Bradács B., Angyal J., Kvaszay J., Hábor S., Feledi I., Hegedűs J. kik közül Vermes 12 mp., Angyal pedig 12 1/2 mp. alatt érkezve megfelelő érmét nyertek. Végre hetedezs versenyen kívül Vermes a művasparipázást a közönség teljes meglegedésére mutatta be. A külföldi népviselet is bemutatott a jubilé ögylet a pozsonyi, a léval s a váci önk. tölte ögylet sürgönyileg üdvözölte.

(W.) Huszár László ur a június 17-ki tölte erdei táncmulatság alkalmával lapunk szerkesztője útján 3 frtot adományozott a tölte ögyletnek. Az ögylet rendezetése helyére azonnal átadták.

Kinevezés. Gr. Gyürky Abraham főispán úr ö exelenciája e hó 14-én kelt elhatározásával ifj. Farkas Ferenc jogvézett barátunkat, id. Farkas Ferenc jelen ügyvéd fiát, megyei közigazgatási gyakoronkká kinevezte.

A b. gyarmati polg. leány iskola növendékei által az év folyamán készített női kézmunkák, holnap hétfőn az iskola helyiségében közszemlére lesznek kitéve; mit a t. közönség megtekinthet.

Az iskolai záróvizsgákat is már megkezdtek, első volt június 15-én a helybeli evangélikus reform. hitfelekezet népiskolája, melyre, hat osztályba sorozva, több mint száz tanuló gyermek s a tanügy számos barátja jelent meg az evang. egyházban, s Kovács József kántor tanítóról dícsőretil legyen mondva, hogy ily sikerült vizsgát nem is reméltünk, mert a növendékek minden tantárgyból magyarul is jól feleltek; tanuja volt ennek Komjáthy Anselm k. tanácsos tanfelügyelő Sárkány Emil körlelkész, Kövy Tivadar egy. felügyelő, Reményi Károly városbíró, Simko Frigyes helyb. lelkész, Szoboszlay Mór középisk. tanár továbbá elapok szerkesztője, számos szülő, s a vizsga végén maga Domján Pál, kir. törvézei bíró, aki alapítványával, melyet pedig megtízszeszeni ígért, elsőül adott impulst az iskola megmagyarosodására. Alapítványának ez évi ő ezüst forint kamatját Gyurján Anna nyerte el, mint általában ki kell emelnünk, hogy a leánykák tölte tanuló társaiat felölmúlták a szorgalomban, de mindnyájan jól és szépen énekeltek magyarul az egyházi énekeket, miért is Kövy Tivadar úr mint egyszerű mint a felv. magy. közművelődési helybeli ögylet elnöke, az ögylet nevében 20 darab, szépen bekötött magyar ima és énekkönyvet osztott ki közöttük, s ily imakönyveket, melyek a népnél legmaradandóbb becsületek, még több növendék is kapott a lelkész urak részéről. S minthogy a szülők által is örömmel fogadott ezen jó irányu evangélikus iskoláinkban mint hiszünk nem fog lankadni, de sőt évről évre fokozódni. Balassa-Gyarmatnak teljes és békés megmagyarosodását már csak rövid idő kérdésének tekinthetjük. Végül megjegyeztük, hogy a jobb tanulók között magyar verses füzeteket a megyei tanfelügyelő úr is osztott ki.

Halálhír. Dr. Plichta Soma járási orvos urat, kedves barátunkat mely és pótolhatlan vesztés és csapás érte az által, hogy pályája bajnolán levő egyik kitűnő készültég fia, Budai Plichta Aladár szigorló orvos hosszas szenvedés után jun. hó 15-én elhalálozott. A boldogult ifju temetése jun. hó 17-én Losonczon nagy részvétel mellett ment végbe. Áldás és béke longjen porai felett!

A buda-pesti Állami közép ipartanodában a gépkezelők és gőzhasználtók vizsgálására szervezett

bizottság előtt ezután július és augusztus hónap vizagátok nem tartotnak.

A b. gyarmati r. kath. elemi fiú iskolában az 1885-6. tanévi záróvizagátok f. évi június hó 23-án délelőtt tartotnak meg.

Színház jelentésünk helyszíne miatt e számból kinaradt. — Annuit jelezhetünk a hét folytán előadott darabok után, hogy Hács Károly jelen tagjaiból álló társulata méltán megérdemli a pártfogást, mely eddig egyrészt a kellemetlen idő, másrészt az ünnepélyek, de legnagyobb részt a közönség közönye miatt elmaradt.

Lapunk jelen száma feliven jelenik meg; kárpotoljuk azonban t. előfizetőinket a június 17-én kiadott díszpéldánnyal, mely minden előfizetőnek, ez alkalommal megküldetik.

Horváth Danó,
főszerkesztő.

Gyümölcs befőzéshez!

Cukor, igen kitűnő hólgy (pergament) papíros és spárga legjutányosabban kapható

Hummer Mihály,

fűszerkereskedőnél Balassa Gyarmaton,
kinél egy tanuló azonnal felvétetik.

Pályázat.

A B. Gyarmaton székelő „Takarék és Hiteli tézet részvénytársulat” című pénzintézetnél a pénztárnoki állomás töredékebe jövőn, felhivatnak mindazok, kik ezen 700 frt évi fizetése és 100 frt lakbér illetmény-nyel összekötött állást eloyerni óhajtják, hogy saját kezűleg írt pályázati folyamodásukat folyó évi július 20-ig az intézetbe juttassák.

A folyamodáshoz a pályázó tanulmányai, nyelv ismerete, eddigi előlete és erkölcsi sors felől bizonylatok eredetiben vagy hiteles másolatban csatolandók. Ovadékul a megválasztott 1500 frtot készpénzben tartozik letenni, és pedig a megválasztásról való értesítés vételeitől 8 nap alatt. Ennek be nem tartása esetén a választás hatályát veszti.

Az illető hivatalát a megválasztás után s az 1500 frt letételével azonnal elfoglalhatja, legkésőbb azonban f. évi október hó 1-én kell hivatalba lépnie.

Egyébíránt egy évi próbaidő is kikötetik, és az igazgatóság fentartja jogát ennek tartama alatt egynegyed évi felmondással — saját belátása szerint — éltetni. Balassa Gyarmaton, 1885. június hó 11-én.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A már 23 év óta fennálló „Első budapesti leány kőházasítási ögylet” mely alapítása óta 1 millió felüli összeget fizetett ki házjutalék fejében, a tisztelettel alulírottál. felvételi irodát rendezett be, hol hátki vállás és lakhely különbség nélkül leány gyermekét, ha az 12 ik évét meg nem haladta igen csekély befizetéssel 300—1500 frtig biztosíthatja. Bővebb értesítéssel szolgál B Gyarmaton

Lövinger J.
ír. htk. jegyző.

Ügynököt

hatóságilag engedélyezett kölcsön-sorsjegyek készpénzbeni és részletfizetési eladáására keres egy tisztessegek bank intézet. — Ajkületok Hansenstein és Vogler hirdetési iroda R. 25. ezim alatt Majn. Frankfurt.

Regale- és húsmérési jog bérbeadás.

A karancs-berényi uradalomhoz tartozó dolinkai és berényi regale és húsmérési jog 1886. október hó 1-től több évre bérbeadatik. Bővebb értesítést a kar.-berényi kasznári irodában nyerhető, a hol a szerződés is megköthető.

Huszár Ignác,
kasznár.

**SZOLYVAI
POLENAI
OLENYAI**
savanyúvizek, valamint
LUHI-ERZSÉBET
gyógyforrás vize, — mindannyian kitűnő ödös italok s járványos betegségek alkalmával is nagyhatalmúak. — megrendelhetők
MARSALOK KÁROLY
munkács uradalni ásványvizek bérletjénél Nyíregyházán, s kaphatók országsserte minden nevezetesebb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.